

Zemřel doc. MUDr. Václav Chaloupka, CSc. (24. 8. 1947–24. 10. 2024)

Vždy, když zemře přítel a troufám si říci, že jeden z významných českých kardiologů doc. MUDr. Václav Chaloupka, CSc., nutně se musíme zastavit a zamyslet nad ztrátou vzácného člověka, přítele a kamaráda, jehož nezapomenutelný úsměv, ironické poznámky a kolegiální diskuse, ale také lidský přístup k pacientům, kolegům a studentům navždy zmizely. Jeho nasazení a odborné znalosti, obzvláště v oblasti echokardiografie a kardiovaskulární rehabilitace, zanechaly hlubokou stopu.

Václav Chaloupka se narodil 24. srpna 1947 v Brně v rodině hudebního historika PhDr. Graciána Chaloupky. Maturoval v roce 1965 a promoval v roce 1971 na lékařské fakultě v Brně. Po dvou letech práce na různých pracovištích jihlavské nemocnice nastoupil na koronární jednotku I. interní kliniky v brněnské FN u svaté Anny. Nejprve jako sekundární lékař a později jako vedoucí. Zde úspěšně rozvíjel a zaučoval řadu lékařů v invazivních metodách – dočasné kardiostimulaci a pravostranné katetrizaci. Jako jeden z mála v té době se též věnoval vektokardiografii. V roce 1979, kdy koronární jednotka byla dočasně přemístěna na II. interní kliniku odd. 65 spolupracoval s vedoucím odd. 65 doc. Milošem Štejfou, pozdějším profesorem a přednostou I. interní kardiologické kliniky. V roce 1980 odjel do Iráku jako lékař s pracovníky Geofyziky Brno. Po návratu v roce 1981 za další rok přešel do bohunické nemocnice na jedno z prvních oddělení funkčního vyšetřování srdce a cév u nás, jehož byl od roku 1993 přednostou. Toto oddělení rozvíjel ve všech neinvazivních vyšetřovacích metodách (zátěžové testy), v angiologii, ale hlavně v echokardiografii. Později bylo oddělení sloučeno s Interní kardiologickou klinikou FN Brno a docent Chaloupka zde byl vedoucím neinvazivní diagnostiky. Byl jedním z našich předních odborníků na echokardiografii a problematiku rehabilitace pro nemocné po infarktu myokardu a se selháním srdce. V roce 1996 inicioval vznik pracovní skupiny kardiovaskulární rehabilitace, jejímž posláním je prosazování fyzické aktivity a dodržování zásad sekundární prevence jako nezbytné součásti léčby nemocných s kardiovaskulárním onemocněním.

V letech 1997–2001 byl vědeckým sekretářem České kardiologické společnosti a v roce 2008 byl zvolen předsedou této společnosti, jímž byl až do roku 2011. Je autorem mnoha vědeckých publikací a článků o echokardiografii a rehabilitaci pacientů po infarktu myokardu. Je hlavním autorem monografií *Zátěžová echokardiografie*, *Klinická echokardiografie*, *Základy funkčního vyšetřování srdce a cév* a *Zátěžové metody v kardiologii*. Učil na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity a Vysokém učení technickém v Brně. Atestaci z vnitřního lékařství 1. stupně složil v roce 1975 a 2. stupně v roce 1979. V roce 1985 úspěšně obhájil kandidátskou disertační práci a v roce 1995 habilitoval na LF MU.

Jeho činnost v České kardiologické společnosti byla oceněna v roce 2011 čestným členstvím ČKS, v roce 2013 zlatou medailí Libenského či v roce 2017 Cenou za celoživotní přínos kardiologii.

Mezi jeho koníčky patřilo pěstování orchidejí, jízda na kole, později na motorce a fotografování.

Bohužel v roce 2010 utrpěl embolizační cévní mozkovou příhodu, která jej předčasně vyřadila z aktivní lékařské praxe. I přes handicap stále sledoval dění v kardiologické společnosti. Nakonec svůj 14letý statečný boj ukončil a odešel do „kardiologického nebe“.

Osobně jsem Václava poznal v polovině 70. let na I. interní klinice ve FN u sv. Anny, byl i mým kardiologickým vzorem, který mě zasvěcoval do tajů kardiologie a intenzivní péče na koronární jednotce. Učil mě vektokardiografii, zavádění dočasné stimulace a pravostrannou srdeční katetrizaci. Napsal jsem pod jeho vedením své první práce o hemodynamice antiarytmik a dočasné kardiostimulaci. Strávili jsme spolu ne jeden večer při diskusích o kardiologii, medicíně a životě vůbec. Měl jsem tu čest po Václavovi na rok převzít vedení koronární jednotky, kdy odjel na expertizu do Iráku, po návratu Václav přešel do FN Brno, kde založil nové echokardiografické pracoviště. Opakovaně jsem na jeho pracovišti funkční diagnostiky stážoval a využíval Václavových zkušeností. Jako dnes si pamatuji na rok 1982, kdy jsme oba vstoupili do ČSS (Československé strany socialistické) abychom si až tolik nezašli s tehdejšími režimem a začali se oslovovat bratře. Pro mladší kolegy je nepochopitelné, že my dva jsme byli nástěnkáři asi 3 měsíce, potom nás této funkce zbavili, hlavně proto, že si v této straně více než ideologie vážili naší práce lékařů.

Milý bratře, díky za Tvoje přátelství, předávání kardiologických zkušeností a mnohé společné zážitky. Zůstáváš navždy v mých vzpomínkách.

Tvůj stranický bratr a kamarád Šlepoun
Na závěr si neodpustím Tebou často používaný citát z filmu Frajer Luke:

Sometimes nothing can be a real cool hand. To proto, že jsi byl a budeš vždy velký frajer.

Jiří Vítovec